نمایشگاه «کاروان نور، از مدینه تا طوس» در کتابخانه رضوی دایر شد

طوس» در کتابخانه مرکزی حرم مطهر رضوی دایر شد. به گزارش آستان نیوز، این نمایشگاه با نمایش منتخبی از منابع اطلاعاتی موجود در سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی اعم از ۸۰ عنوان کتاب چاپی و ۱۰ تابلو عکس به مناسبت فرارسیدن سالروز رحلت پیامبر اکرم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی(ع) و شهادت امام رضا(ع)، سه‌شنبه ۲۸ مرداد ماه ۱۴۰۴ در طبقه همکف کتابخانه مرکزی این آستان مقدس برپا شد. معرفی منتخبی از کتاب‌های چاپی با محوریت شخصیت، سیره و زندگانی پیامبر اکرم(ص)، امام حسن مجتبی(ع) و امام رضا(ع) به زبان‌های فارسی و عربی، اشاعه شعائر مذهبی و ترویج فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی از جمله اهداف برگزاری نمایشگاه کاروان نور، از مدینه تا طوس به شمار می‌آید. علاوه بر معرفی آثار منتخب مخزن کتاب‌های چاپی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی به مناسبت ایام پایانی ماه صفر، گزیده‌ای از عکس‌های مراسم عزاداری این ایام در حرم مطهر حضرت رضا(ع) همچون مراسم شام غریبان در بخش نخست نمایشگاه در معرض دید مراجعان کتابخانه گذاشته شده است. همچنین مطالبی ادبی با محوریت مناسبت‌های دهه آخر ماه صفر با عناوینی همچون «وداع آسمانی»، «سه‌واژه مقدس»، «سه غریب، نور»، «سه ایستگاه تاریخ»، «سه شکوه آسمانی» و «سه مکتب تربیتی» در کنار نمایش آثار، به مخاطبان نمایشگاه ارائه شده است.

برگزاری آیین اذن خدمت خادمان افتخاری دفاتر امانات حرم مطهر رضوی

در آستانه فرارسیدن شهادت امام رضا(ع) و در فضایی سرشار از معنویت، خادمان افتخاری دفاتر امانات حرم مطهر رضوی، گرد هم آمدند تا با دریافت اذن خدمت، مسیر جدیدی از خدمت‌رسانی را آغاز کنند. به گزارش آستان‌نیوز، در این مراسم که ۲۸ مرداد با حضور جمعی از خادمان، کسبه، صناف و بازاریان مشهد در سالن همایش‌های آستان قدس رضوی برگزار شد، رضا خوراکیان، مدیر عالی حرم مطهر رضوی گفت: در سال‌های اخیر شاهد فراگیر شدن فرهنگ اهل بیت(ع) در سراسر عالم هستیم و نمونه بیان اینکه حرم مطهر رضوی بزرگ‌ترین مجموعه مردمی و نهاد وقف و نذر در جهان اسلام است، افزود: در این مجموعه وسیع، بیش از ۸۴ هزار خدمه و خادم در قالب ۲۶ عنوان خدمتی، بدون هیچ چشم‌داشتی در خدمت زائران امام رضا(ع) هستند که این نشان‌دهنده عشق و ارادت مردم به بارگاه ملکوتی حضرت رضا(ع) است. وی ادامه داد: در دهه پایانی صفر، ۷۴۰ هیئت از کشورهای مختلف میهمان حرم مطهر رضوی هستند و آستان قدس رضوی در مکان‌های مختلف حرم مطهر به آنان خدمت‌رسانی می‌کند و برنامه‌های فرهنگی و مذهبی متعددی به زبان‌های عربی، انگلیسی، اردو و آذری برگزار می‌شود. خوراکیان در پایان خطاب به این خادمان عنوان کرد: ما امروز نیازمند همراهی شما هستیم تا بتوانیم ارتباط عمیق‌تری با آحاد جامعه برقرار کنیم و نتیجه نهایی کار ما، ایفای رضایت امام رضا(ع) است.

خبر

آیت‌الله احمد مروی در همایش «پیامبر اعظم(ص) اسوه اتحاد و اقتدار امت» که با حضور فرهیختگان اهل‌سنت برگزار شد:

سکوت در برابر جنایات رژیم‌صهیونی خیانت به پیامبر ﷺ است

محمدحسین مروج کاشانی | در آستانه سالروز رحلت جانسوز پیامبر اکرم حضرت محمد مصطفی(ص)، شهادت سبط اکبر حضرت امام حسن مجتبی(ع) و شهادت ولی‌نعمتمان حضرت امام رضا(ع)، به همت سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی، روز گذشته همایش «پیامبر اعظم(ص)، اسوه اتحاد و اقتدار امت» با حضور تولیت آستان قدس رضوی و جمعی از علما و روحانیون اهل سنت ایران اسلامی در تالار قدس کتابخانه مرکزی حرم مطهر رضوی برگزار شد.

■ **پیامبر اسلام(ص) بزرگ‌ترین تمدن بشری را ایجاد کرد**

به گزارش خبرنگار روزنامه قدس؛ آیت‌الله احمد مروی، تولیت آستان قدس رضوی در این همایش، شخصیت پیامبر اکرم(ص) را بی‌نظیر و مظهر جامع و کامل فضیلت‌ها و کرامت‌های اخلاقی و انسانی دانست و تأکید کرد: با توجه به فرمایش گهربار حضرت امیرالمؤمنین علی(ع) که به عنوان سوگنامه رحلت پیامبر(ص) مطرح است، حقیقتاً یکی از سخت‌ترین و دشوارترین لحظات زندگی مسلمانان، ارتحال پیامبر اکرم(ص) است و سخن گفتن درباره شخصیت انسان جامع و کاملی همچون رسول گرامی اسلام(ص) سخت، دشوار و نشدنی است و هر چه قدرهم در این زمینه صحبت شود، باز هم ناتمام بوده و حق مطلب را نمی‌توان ادا کرد.

تولیت آستان قدس رضوی ادامه داد: پیامبر خدا(ص) از انسان‌هایی که در آن دوران با همه بدی‌ها و رذالت‌ها در لبه سقوط پرتگاه نابودی، ضلالت و جهل قرار داشتند، توانستند بزرگ‌ترین تمدن بشری را با تکیه بر ایمان به خدا، فضیلت، علم و کرامت، شجاعت، گذشت، همنوع‌دوستی و دیگر فضائل انسانی ایجاد کنند.

آیت‌الله مروی با بیان اینکه ولادت پیامبر مکرم اسلام(ص) به معنای از بین بردن ظلمت و تاریکی و هدایت بشریت به سوی فضیلت‌های اخلاقی بود، اظهار کرد: ایشان نعمت‌های الهی را برای مردم به ارمغان آورد و تاریخ بیان می‌کند در ابتدای رسالت، پیامبر اکرم(ص) تنها و غریب بود، اما در طی سالیانی نه چندان طولانی، ایشان هایی که هیچ فرهنگ و تمدنی نداشتند و از اخلاق و فضیلت‌های انسانی و شرافت، عدالت، کرامات فردی و اجتماعی و... به دور بودند، چنان هدایت شدند که بزرگ‌ترین تمدن و رستاخیز بشری را خلق کردند.

وی خاطرنشان کرد: پیامبر اکرم(ص) با همین معارف و آموزه‌های الهی، انسان‌ها را که در آستانه نابودی و در لبه پرتگاه سقوط بودند، به اوج عزت و بزرگی و سروری رساند و بزرگ‌ترین تمدن انسانی را در میان امت اسلام و دنیا به وجود آورد.

■ **مسئولیت مسلمانان و کشورهای اسلامی در برابر جنایت‌های اسرائیل در غزه**

آیت‌الله مروی در بخش دیگری از سخنانش به مقایسه عظمت اسلام در گذشته و شرایط امروز مسلمانان و کشورهای اسلامی پرداخت و با طرح یک پرسش مهم گفت: وقتی عظمت اسلام، توانایی و ظرفیت وحیانی آن را در گذشته مرور می‌کنیم و سپس به شرایط امروز دنیای اسلام می‌نگریم، در برابر این ذلت، خواری و سکوت بیجا در برابر ظلم ظالمان و طغیانگران، چه جوابی در محضر پیامبر اسلام(ص) در روز قیامت و در صحرای محشر داریم؟

وی با اشاره به جنایت‌ها و فجایع رژیم منحوس و جعلی اسرائیل در منطقه غزه در فلسطین، سکوت در برابر این ظلم آشکار را موجب بازخواست در روز قیامت و بیان محضر پیامبر عظیم‌الشأن اسلام(ص) دانست و بیان کرد: حقیقتاً پیامبر اسلام(ص) در روز قیامت صحنه‌ها، جنایت‌ها و مظلومیت غزه را در برابر ما مسلمانان قرار می‌دهد و روز قیامت، زنان مسلمان، بزرگان و علما و اولیاء علم پیامبر و هادیان جامعه مورد پرسش و بازخواست قرار خواهند گرفت که چرا این همه جنایت و ظلم بر امت پیامبر(ص) انجام شد و آن‌ها نتوانستند کاری انجام دهند؟! این موضوع مهمی است که ما بازخواست می‌شویم و باید پاسخی برای مطالبه و پرسش پیامبر اکرم(ص) داشته باشیم.

■ **فاصله گرفتن از «حقیقت و اصل دین» و نتایج زیان‌بخش آن**

آیت‌الله مروی با بیان سرنوشت باشکوه مسلمانان در صدر اسلام، عنوان کرد: تاریخ اسلام سرشار از بالندگی، پیروزی، سرافرازی و شکوه است. اما هر مقدار که مسلمانان از آموزه‌های اصیل پیامبر اسلام(ص) فاصله گرفتند، به ظاهر قدرت بسنده کردند، فقط به ترتیبن مساجد و عبادتگاه‌ها پرداختند، به صورت ظاهر مناسک دینی و عبادی و دستورات شرع مقدس اسلام اهمیت دادند و مغز و روح و عمق دین و ایمان و اسلام راستین را کنار گذاشتند، سرنوشت آن‌ها عوض شد.

وی تأکید کرد: دشمنان در ظاهر به دستورات و مکتب دین اسلام حمله نکرده‌اند، بلکه با ساختن مساجد باشکوه، سعی در جدا کردن مسلمانان از عمق دین و روح اصیل اسلام و عقاید ناب اسلامی داشتند.

تولیت آستان قدس رضوی با هشدار نسبت به این توطئه خبیثانه دشمنان اسلام، بیان کرد: ما باید هوشیار باشیم و متوجه شویم دشمنان اسلام و مسلمانان در پشت ساختن این مساجد باشکوه و باعظمت، چه چیزی را پنهان کرده‌اند؟ آنان تلاش کردند مسلمانان از عمق دین، روح دین و روح اعمال و عبادت‌های اسلامی و اهداف متعالی آن جدا شوند و تنها پوسته‌ای بی‌خاصیت را در اختیار ما قرار دادند. ما نیز به این پوسته کم‌ارزش و بی‌مقدار بسنده کردیم و همین موضوع، ریشه تمام معایب و مشکلات کنونی مسلمانان و کشورهای اسلامی است.

■ **موضوع «دشمن‌شناسی» و «جریانات وابسته به دشمنان» را جدی بگیریم**

وی با استناد به آیه شریفه «الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ» تأکید کرد: کسانی که رسالت دین خدا و اهداف و آموزه‌های پیامبر(ص) را تبلیغ می‌کنند، باید جز از خداوند متعال از هیچ شخص و هیچ جریانی نترسند.

آیت‌الله مروی بیان کرد: شرط اساسی در زمینه موفقیت برای تبلیغ دین خدا و دستورات پیامبر(ص)، خشیت و ترس فقط از خداست، نه از قدرت‌ها، سلاطین و نه از تهدیدها و تحریم‌ها، به نظر من امروز مسلمانان حقیقتاً باید برای غربت اسلام گریه کنند.

تولیت آستان قدس رضوی ضمن مقایسه واکنش جامعه جهانی به جنگ در اوکراین و فجایع غزه، به دوگانگی، ریاکاری و تضاد استانداردهای حقوق بشری غرب در بیان و عمل اشاره کرد و گفت: کشورهای اروپایی با تمام امکانات تسلیحاتی مادی، تبلیغاتی و رسانه‌ای به دفاع از یک کشور اروپایی دیگر برخاستند و از آنجا که دفاع از حقوق بشر، حقوق انسان‌ها، زنان و کودکان را سر داده و فریاد می‌زنند، اما از سوی دیگر با تمام توان و امکانات، صهیونیست‌های خونخوار را مجهز می‌کنند، سلاح می‌دهند و کمک می‌کنند تا این فجایع کم‌نظیر و شاید بی‌نظیر را در غزه به وجود آورند. این دوگانگی و تضاد به وضوح روشن است.

وی ادامه داد: بله، قوانین بین‌المللی خوب است، اما نه برای همه جا و نه برای همه کشورها. حقوق بشر باید رعایت شود، اما نه برای همه انسان‌ها، چرا برای مردمی که در یک کشور اروپایی در حال جنگ هستند، این همه تلاش می‌کنند و از انواع سلاح‌های نظامی، تبلیغاتی، قوانین و کمک‌های سیاسی و اقتصادی استفاده می‌کنند، اما حقوق بشر در غزه و برای مردم غزه تعطیل است؟

آیت‌الله مروی در بخش دیگری از سخنانش خاطرنشان کرد: از سران کشورهای اسلامی باید پرسید: کدام یک از شما که با رژیم صهیونیستی رابطه سیاسی و اقتصادی دارید، در طول این دو سال جنگ و فجایع و کشتار، رابطه اقتصادی و سیاسی خود را قطع کرده‌اید؟ سوخت و انرژی اسرائیل از کجا تأمین می‌شود؟ متأسفانه کشورهای اسلامی تأمین‌کننده این موضوع هستند.

تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه امت اسلامی مسائل را خوب می‌فهمد و فریب‌کاری، ریاکاری و دروغگویی را درک می‌کند، بیان کرد: یک روزی این فهم و درک درست، زلزله‌ای در دنیای اسلام ایجاد می‌کند و بدون تردید این اتفاق خواهد افتاد و مردم کشورهای اسلامی به ذات خبیث و دروغگوی چیره استکباری پی می‌برند.

وی تصریح کرد: دشمن تنها حمله مهم و کارساز و کارآمدی که در برابر امت اسلام دارد، ایجاد اختلاف و تفرقه است. این را باید تبیین کرد. تأسیس و خلق گروه‌های تکفیری و داعشی که خود وزیر خارجه اسبق آمریکا، شخص خانم کلینتون با صراحت و گستاخی به ایجاد آن‌ها توسط آمریکا اعتراف کرد، شاهدی بر این مدعاست.

آیت‌الله مروی با تأکید بر ضرورت فهم درست عقاید اصیل و راستین دین و شناخت تاریخ اسلام و جریان‌های وابسته به دشمنان گفت: هر چیزی که امروز در صف متحد امت اسلامی اختلاف و تفرقه ایجاد کند، خیانت به اصل اسلام، پیامبر(ص) و قرآن است. دشمن را بشناسید. همان طور که مسلمانان صدر اسلام هم فهم درست از آموزه‌های پیغمبر(ص) و عمق دین داشتند و فهم دشمن‌شناسی بالایی داشتند و با شجاعت در ابلاغ رسالت و تبلیغ دین، جز از خدا از هیچ کس پروا نداشتند.

وی با تأکید بر این مطلب: باید حقایق را بگوییم و دشمنان را رسوا کنیم و ذهن نسل جوان و نسل کنونی کشورهای اسلامی که مورد هجوم و طمع دشمنان است را باید با حقایق ناب اسلام و آموزه‌های اصیل نبوی سیراب کند.

حجت‌الاسلام راشد یزدی در گفت‌وگو با قدس تشریح کرد

دلسوزی‌های پیامبر رحمت ﷺ برای امت

ریحانه عامل نیک | در جای جای قرآن کریم در معرفی رسول خاتم(ص) خداوند متعال ایشان را دلسوز امت در هدایت و رهبری معرفی می‌کند و می‌فرماید: این روحیه در حضرت(ص) به قدری قوی است که بیم آن می‌رفت جان خود را از دست بدهد... این حالت در حضرت(ص) به اندازه‌ای بود که حتی در واپسین لحظات هم از هدایت امت غافل نشد و در همان لحظات هم منشور حیات طیبه و راه به‌زیستن را عرضه کرد. در آستانه سالروز رحلت پیامبر اعظم(ص) در این باره با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدکاظم راشد یزدی، کارشناس و خطیب گفت‌وگو کرده‌ایم.

■ **رسول خدا(ص) در کنار آینده‌نگری خود برای امت و به یادگار گذاشتن قرآن و عترت برای مسلمانان به عنوان میراث ماندگار خود، چه آموزه‌هایی را در واپسین لحظات عمر بر جای نهاد که برای امروز ما هم رادگشاست؟**

لحظات پایانی حیات عمر مبارک پیامبر(ص) بود، حضرت رسول(ص) اشاره کرد، می‌خواهم بنشینم در حالی که بر سینه امیرالمؤمنین(ع) تکیه کرده بود، در همان حال حضرت امیر(ع) آن موقعیت را مغتنم شمرد از پیامبر(ص) پرسید: ای رسول خدا(ص)! رئوس شما چه بود؟

پیامبر(ص) در پاسخ به این پرسش هشت جمله فرمود و با تکرار جمله هشتم به ملکوت اعلی پیوست، از این رو این هشت اصل بسیار اهمیت دارد. نخستین جمله این بود: «اَلعَقلُ أَصْلُ دِینِي» یعنی اساس و بنیان دین من عقل است و خلاف عقل سلیم در این دین وجود ندارد. دومین جمله این بود که فرمود: «العِلمُ سِلاحی»، اسلحه پیشرفت من علم است. در سومین جمله فرمود: «الصبرُ ردائی» یعنی پوشش من قدرت تحمل من بود و در دژ محکم تحمل زندگی می‌کردم.

در ادامه و به عنوان چهارمین آموزه فرمود: «الحبُّ رأس مالی» یعنی سرمایه من محبت بود. ایشان در ادامه و جمله پنجم تأکید کرد: «قُرَّةُ عَیْنِي فِي الصَّلَاةِ» نور چشم من در نماز است. در جمله ششم رسول خدا(ص) فرمود: «یاعلی! مِن ثمره فؤادی اذکرُه» یاد خدا میوه دل من بود و در ادامه فرمود: غصه من برای امت بود. سپس امیرالمؤمنین(ع) پیامبر(ص) را در بستر خوابانید در حالی که دستش در دستان حضرت رسول(ص) بود. پس از مدت کوتاهی پیامبر(ص) دست امیرالمؤمنین(ع) را فشرد و فرمود: «یا علی! الی الرفیق الاعلی» این هشتمین جمله را به قدری تکرار کرد که امیرالمؤمنین(ع) مستولی و کلام شد و روحشان به عالم ملکوت پرواز کرد.

■ **معنای این جمله و تکرار و تأکید پیامبر(ص) از چه جهت بود؟**

الی الرفیق الاعلی یعنی دارم به سمت کسی می‌روم که مهربانی‌اش از همه بیشتر است و این جمله را آن قدر تکرار کرد که زبانش لرزید و کلام مبارکش برای همیشه قطع شد. این یعنی در حساس‌ترین زمان (آخرین لحظات عمر پیامبر(ص)) عالی‌ترین کلمات را بر زبان آورد.

ذکرالله» یاد خدا میوه دل من بود و در ادامه فرمود: غصه من برای امت بود. سپس امیرالمؤمنین(ع) پیامبر(ص) را در بستر خوابانید در حالی که دستش در دستان حضرت رسول(ص) بود. پس از مدت کوتاهی پیامبر(ص) دست امیرالمؤمنین(ع) را فشرد و فرمود: «یا علی! الی الرفیق الاعلی» این هشتمین جمله را به قدری تکرار کرد که امیرالمؤمنین(ع) مستولی و کلام شد و روحشان به عالم ملکوت پرواز کرد.

این خلاصه سنن نبوی، خلاصه دین اسلام است که پیامبر(ص) برای امیرالمؤمنین(ع) بیان کردند تا برای تاریخ به یادگار بماند.

باید توجه داشت اگر این اصول را در سبک زندگی‌های خود پیاده کنیم گویی تمام اسلام در حیات ما اجرا شده چون حضرت(ع) سنن خود را که عصاره اسلام ناب است در این هشت جمله و فراز خلاصه و بیان کرد و انسان اگر به زینت عقل، علم، صبر و سلاح نماز، یاد خدا، غمخواری برای مردم و امیدواری به مهربانی خدا مجهز شود، دیگر بن‌بست برایش معنا ندارد و در مسیری که خدای متعال برای خلقت و حیات او در نظر گرفته حرکت می‌کند.

■ **چرا جامعه ما با برخی از این معانی آن قدر که باید مأنوس نیست؟ کجا کم‌کاری کرده‌ایم و چگونه می‌توانیم فرهنگ‌سازی کنیم؟**

رسول اکرم(ص) بر همه پیامبران الهی افضل است و مُهر نام نامی ایشان طومار ارسال رسل را ممهور و ختم کرده است. خاتم رسولان و پیامبران است و آخرین نقطه کمال را طی کرد و دستور قرآن هم این است که ما از زندگی پیامبر(ص) برای زندگی خود سرمشق برداریم. پیامبر(ص) راه کمال را طی کرد و این مسیر را هم به ما یاد داد. بشر هم برای همین خلق شده است. مسیر انسان با مسیر موجودات دیگر فرق می‌کند. حیوانات هیچ رشد مقامی ندارند ولی انسان برای زندگی کردن و رشد و کمال خلق شده است نه فقط برای زنده ماندن. رشد آدمی به آن است که به جز خدا نبیند. اما با وجود دین اسلام و آموزه‌های نبوی ما از این مسیر دور افتاده‌ایم. کم‌کاری ما این است که در تمام مسائل صرفاً گرفتار زندگی هستیم و به دین که عامل پیشرفت است، کمتر توجه می‌کنیم. این مسئله هم در زمان رسول خدا(ص) و هم در دوران کنونی صدق می‌کند. رأفت پیامبر(ص) در حق امت به اندازه‌ای است که در آن لحظات سخت پایان حیات هم نگران امت است و برایشان برنامه حیات طیبه تجویز می‌کند، برای همین هم قرآن در معرفی رسول خاتم(ص) می‌فرماید: پیامبر(ص) از مردم، با مردم و برای مردم است و به همین خاطر در دل‌های مردم جای دارد.

بازخوانی ابعاد اخلاق پیامبر اکرم(ص) از مدارا با دشمنان تا اهتمام به رفع حوائج مردم و تبیین جایگاه خدمت‌رسانی در اسلام به روایت آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی

فروغ مردم‌داری در سیره نورانی نبوی

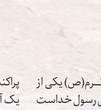

بحث از اخلاق رسول اکرم(ص) یکی از زیباترین بخش‌های زندگی رسول خداست که همه اهل نظر باید آن را دقیق مورد توجه قرار دهند. اولاً خدای تبارک و تعالی تعبیری که از پیامبر(ص) در قرآن کریم می‌فرماید این است که «وَإِنَّكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ» تو دارای خلق عظیم هستی. این بسیار مهم است خداوندی که تمام آسمان‌ها، زمین و... در نزد او اصلاً چیزی به شمار نمی‌آید از اخلاق پیامبر(ص) تعبیر به عظیم می‌کند. در قرآن، موضوع اخلاق رسول خدا(ص) خیلی مورد توجه قرار گرفته، در سوره آل عمران می‌فرماید: «وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ» تو اگر غلیظ القلب بودی مردم از اطراف تو پراکنده می‌شدند. مردم فوق کنار رسول خدا(ص) می‌نشستند یک آرامش خاصی را احساس می‌کردند، رسول خدا(ص) به عنوان یک دلسوز، یک پدر و یک همراه با مردم زندگی می‌کرد. به طوری که هر کسی هر گرفتاری داشت به‌راحتی خدمت رسول خدا(ص) می‌آمد تا حدی که رفت و آمد به خانه پیامبر(ص) آن قدر زیاد شد که آیه نازل گردید وقتی می‌خواهید وارد شوید آداب و شرایط خاصی را رعایت کنید. بالاخره زن‌های پیامبر(ص) در خانه هستند. از این قضیه معلوم می‌شود که چگونه مردم به راحتی خدمت رسول خدا(ص) می‌رسیدند.

در سوره مبارکه مؤمنون خدای تبارک و تعالی به رسول خود می‌فرماید: «ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ». یکی از نکات بسیار مهم اخلاقی که رسول خدا(ص) رعایت می‌کرد این بود که بدی را با بدی جواب نمی‌داد، بلکه به دستور خدای تبارک و تعالی بدی را با خوبی جواب می‌داد.

این همه مردم رسول خدا(ص) را مسخره کردند و مورد اذیت و آزار و اهانت قرار دادند، به طوری که تاریخ پر از این قضاوت‌است، اما رسول خدا(ص) نسبت به آن‌ها هیچ تندروی و تندخویی نکرد.

بعضی از اصحاب رسول خدا(ص) به ایشان عرض کردند این افراد را نفرین کنید، کما اینکه انبیای گذشته گاهی اوقات امت خود با شخاص خاصی را نفرین می‌کردند، پیامبر(ص) فرمود: «إِنِّي لم أبعث لَعّانا» من رحمةً للعالمین هستم و لعّان مبعوث نشده‌ام. به هیچ وجه کسی را لعن نمی‌کنم، نفرین یعنی این افراد از رحمت خدا دور باشند. در حالی که پیامبر(ص) ما تمام تلاشش این بود که مردم به خدا نزدیک شده و اهل بهشت باشند، زندگی بسیار خوب، معنوی، اسلامی و انسانی داشته باشند.

این قضیه اوج اخلاق رسول خدا(ص) را نشان می‌دهد، همچنان که یک روز رسول خدا(ص) نشسته بود، جنازه‌ای از جلو ایشان عبور دادند، رسول خدا(ص) به احترام آن جنازه ایستاد، یکی از اصحاب رسول خدا(ص) عرض کرد: یا رسول اللّه(ص) این کسی که تشییعش می‌کنند مسیحی است و مسلمان نیست. فرمود: مسلمان نباشد، او هم یک انسان مثل من و شماست. این احترامی است که رسول خدا(ص) برای انسانیت قائل بود. این سوره مؤمنون یکی از اصول اخلاقی است که خدا به رسول گرامی خود فرمود و از حضرت هم آن را مورد عمل قرار داد. «إدفع بالتي هي احسن السيئة»، رسول خدا(ص) با دشمن‌ترین افراد هم با مدارا و خوبی برخورد می‌کرد. این طور نبود که انتقام بگیرد.

شناخت سیره امام حسن(ع) و کارکردهای آن برای روزگار کنونی در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین سجادی‌زاده

حضرت مجتبی علیه‌السلام؛ امام اقتدار و ایستادگی

ریحانه عامل نیک | تاریخ تشیع در مورد دوران امام حسن(ع) توصیف‌های مهمی دارد، برای درک شرایط پیچیده آن دوران همین بس که دومین امام شیعیان با عصر معاویه که در دسیسه‌چینی و مکر و فریب زبانزد تاریخ است، مقارن است. از این رو خواندن تاریخ و همچنین مرور احادیث و روایت‌های موجود درباره سیره و سبک زندگی ایشان برای ما روشنگر است. در مورد سال و ماه شهادت آن حضرت میان تاریخ‌نویسان و سیره‌نگاران اختلاف است، ولی میان مورخان شهادت مشهور آن حضرت روز پنجشنبه ۲۸ صفر سال ۵۰ هجری در سن ۴۸ سالگی است. به همین مناسبت با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی سجادی‌زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم رضوی درباره تشریح وجوه مختلف سیره و اقدام‌های سیاسی این امام همام گفت‌وگو کرده‌ایم.

■ **ایمان و ارادتی که زبانزد است**

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدعلی سجادی‌زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی با تأکید بر ضرورت شناخت سیره امام حسن(ع) و کارکردهای آن برای روزگار کنونی، اظهار می‌کند: به تعبیر امام صادق(ع) پس از خداشناسی که افضل فرائض است، هر کسی به قدر ظرفیت خود وظیفه بیامرشناسی، قرآن‌شناسی و امام‌شناسی را بر عهده دارد آن هم نه فقط در حد شناخت اسم و نسب خانوادگی بلکه معرفت و شناخت نسبت به امام معصوم(ع) به عنوان انسان کامل و اسوه و الگویی که ما را به سعادت می‌رساند، با این نگاه و نیز با اتکا به تعابیر نبوی و وصف‌های فاطمی درباره امام حسن مجتبی(ع) می‌توان به شناخت از دومین امام شیعیان دست یافت. از جمله ویژگی‌های بارز در وجود مقدس امام حسن(ع)، ایمان است، ایمان و ارادت به آنچه خدا نازل کرده، ایمان به پیامبر(ص) و پس از ایشان به امامت... از این رو، عشق و ارادت به پدرشان نه فقط از جانب ارتباط فرزندی بلکه به عنوان ولی و امام بود و با دلباختگی از ایشان تبعیت می‌کرد.

■ **یکی از بنج تن محبوب نبی(ص)**

وی در ادامه بیان می‌کند: علاوه بر آیاتی از قرآن که به طور کلی به اهل بیت(ع) اختصاص دارند و امام حسن(ع) نیز مشمول آن‌ها می‌شود برخی آیات هستند که به ایشان به عنوان یکی از اصحاب کساء و پنج تن(ع) اختصاص دارد، از جمله حدود ۲۰ آیه از سوره مبارکه هل‌أتی که یکی از مصادیق این آیه به عنوان ابرار و نیکان و صاحب دیگر ارزش‌های والای اخلاقی امام مجتبی(ع) است؛ ایشان نیز همچون پدر و مادر و برادر خود امام حسین(ع) در عمل به آیه شریفه «وَتعاوَنوا عَلَى البِرِّ وَالتَّقوى» (مائده، ۲) از عاملان به این آیه بود و همراه پدر و مادر، قصه کنیز و امام حسین(ع) سه روز از افطار خود برای مسکین و یتیم و اسیر گذشتند و بدون طعام افطار کرده و روزه گرفتند!

■ **تربیت یافته حضرت زهرا(س)**

حجت‌الاسلام سجادی‌زاده با بیان اینکه ریشه‌های چنین شخصیت آراسته به ارزش‌های اخلاقی و روحیه کرامت را باید در تربیت امام مجتبی(ع) جست‌وجو کرد، می‌گوید: مروری بر لالایی‌های حضرت زهرای مرضیه(ع) برای امام حسن(ع) این را به خوبی نشان می‌دهد، چنان که حضرت(ع) در لالایی به میوه دلشان امام مجتبی(ع) می‌فرماید: تو شبیه پدرت هستی... و این یعنی معرفی الگو به کودک از همان خردسالی و کودکی و ادامه می‌دهد خدایی را بندگی کن که همه چیز از او است... این آموزش توحید و بندگی از سن خردسالی است که سبب می‌شود در بزرگسالی چنان رفتارهایی شکل بگیرد.

استاد حوزه و دانشگاه بیان می‌کند: امام حسن(ع) برخوردار از پدر و مادری فرهیخته بود و دوران کودکی شرایط بر شکل‌گیری آن شخصیت اثرگذار تاریخی بسیار مؤثر بوده و این برای امروز خود ایشان هم واقعاً همین طور بود. مردم عزیز ما می‌دانند ایشان گره‌گشایی از کار مردم فراوان داشت و الان افرادی هستند که می‌گویند اگر کمک پدر شما نبود زندگی ما از بین رفته بود. مثلاً یک روش ایشان این بود که توسط ایشان در ماه‌های رمضان چندین تن برنج و روغن میان فقرا توزیع می‌شد و خدا را شکر می‌کنیم که این روش هنوز ادامه دارد.

یکسری از کارهای خیر را ایشان پایه‌گذاری کرد مثل جهاد مدرسه‌سازی که این نهاد با نامه‌ای که ایشان به امام(ره) نوشت آغاز شد چون خبردار شد در روزهای قم یک دبستانی وجود دارد که بچه‌ها در سه شیفت به آنجا می‌روند. ایشان منقلب شده و پیگیر تأسیس جهاد مدرسه‌سازی می‌شود.

این‌ها رشحه بسیار بسیار ناچیز از آن عظمت اخلاق رسول خدا(ص) و ائمه طاهرین(ع) است. اگر این سجایا در مراجع ما وجود دارد همه را از پیامبر اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) و از صدها روحیه و رفتن به دین که عامل پیشرفت است، کمتر توجه می‌کنیم. این مسئله هم در زمان رسول خدا(ص) و هم در دوران کنونی صدق می‌کند. رأفت پیامبر(ص) در حق امت به اندازه‌ای است که در آن لحظات سخت پایان حیات هم نگران امت است و برایشان برنامه حیات طیبه تجویز می‌کند، برای همین هم قرآن در معرفی رسول خاتم(ص) می‌فرماید: پیامبر(ص) از مردم، با مردم و برای مردم است و به همین خاطر در دل‌های مردم جای دارد.

گفت‌وگو

نکاتی در باب معرفی سیره نبوی به نسل دیجیتال

دنیا هنوز تشنه نام محمد ﷺ است

مریم احمدی شیروان | با نزدیک شدن به ایام حزن‌انگیز رحلت جانگداز پیامبر مهربانی‌ها، حضرت محمد مصطفی(ص)، بار دیگر دل‌ها به سوی چشمه‌سار زلال سیره جاودان ایشان رهسپار می‌شود. در دنیای پرهیاهوی امروز که انسان بیش از هر زمان دیگری نیازمند آرامش، هدایت و راه‌گشایی است، سیره نبوی چون نوری درخشان، مسیر زندگی را روشن می‌کند و راهی برای عبور از تاریکی‌ها و رسیدن به سعادت نشان می‌دهد. برای غواصی در اقیانوس بیکران این سیره نورانی و کشف گوهرهای ناب آن، افتخار داشتیم با حجت‌الاسلام والمسلمین محسن اکبری شاهرودی، استاد گرانقدر حوزه و پژوهشگر ارجمند دینی به گفت‌وگو بپردازیم. آنچه در ادامه می‌خوانید حاصل این همنشینی پربار است؛ دعوتی است به تأمل در ابعاد بیکران رحمت، عقلانیت و عدالت نبوی، تا چراغ راهی باشد برای زیستی سرشار از معنا و آرامش در دنیای پرچالش امروز.

■ **«اسوه حسنه» الگوی جاودان بشریت**

حجت‌الاسلام والمسلمین اکبری با اشاره به جایگاه پیامبر اکرم(ص) به عنوان «اسوه حسنه» و ابعاد آن می‌گوید: قرآن کریم با معرفی پیامبر اکرم(ص) به عنوان «اسوه حسنه»، نه تنها آن حضرت را الگویی برای مسلمانان، بلکه برای تمام بشریت معرفی می‌کند. این الگو بودن در ابعاد گوناگون اخلاقی، اجتماعی و فردی تجلی می‌یابد. پیامبر(ص) در اوج قدرت، فروتن‌ترین انسان بود و در برخورد با دشمنان خود نیز مدام می‌کوشید که امید اصلاح می‌رفت، کرامت و بزرگواری را سرلوحه قرار می‌داد. ایشان در عدالت‌خواهی چنان بی‌پروا بودند که حتی در برابر نزدیکان خود نیز از حق نمی‌گذشت، رأفت و مهربانی آن حضرت شامل حال همه، حتی کودکان و حیوانات می‌شد. این ویژگی‌های متعالی، از ایشان شخصیتی فراتر از زمان و مکان می‌سازد که می‌تواند الهام‌بخش هر انسانی در هر عصری باشد؛ چرا که اصول اخلاقی و انسانی، جاودانه و جهانشمول‌اند.

ایشان با بیان ضرورت و راهکارهای معرفی پیامبر(ص) به عنوان بهترین الگو به نسل جوان در دنیای امروز، اظهار می‌کند: معرفی پیامبر(ص) به نسل جوان، نیازمند رویکردی نوآورانه و جذاب است. باید سیره پیشرفت فکری و فرهنگی هموار کرد. ایشان با الگو قرار دادن درد تمام ابعاد زندگی، جامعه را به سوی فضیلت، عدالت و همبستگی سوق داد.

ایشان خاطرنشان می‌کند: درس‌های نبوی برای عدالت اجتماعی، حقوق شهروندی، بر